

Sociale Structuurschets vervolgproces.

Emmeloord, 26 januari 2006.

Aan de raad.

Voorgenomen besluit.

1. Instemmen met het vervolgproces naar aanleiding van de Sociale Structuurschets;
2. Voor de uitwerking van fase 1 en 2 een bedrag van EUR 40.000,00 ter beschikking stellen;
3. De 14^e wijziging van de programmabegroting 2006 vaststellen;
4. Begin 2006 voor de 2^e fase een geconcretiseerd projectplan voorleggen.

Advies raadscommissie.

De commissie van advies I adviseert positief en stelt voor dit stuk als hamerstuk te beschouwen.

Aanleiding.

Op 24 mei jl. is uw college de burgerpeiling en de sociale structuurschets 2005 aangeboden. Deze zijn op 14 juni aan de gemeenteraad gepresenteerd en op 20 juni in raadscommissie I besproken. Op 30 juni zijn door alle raadsfracties tijdens de algemene beschouwingen opmerkingen geplaatst die voortkomen uit de "*sociale foto*" en de burgerpeiling. De sociale structuurschets 2005 geeft een beeld, een foto van het huidige profiel van Noordoostpolder. Tevens komen een aantal onderwerpen naar voren die de komende jaren mogelijk extra nadruk binnen het gemeentelijke beleid zouden moeten krijgen. Uit de oorspronkelijke startnotitie zijn twee fases te destilleren:

- 1- een beeld van de *huidige* sociale structuur (= constateren) en daarna
- 2- een perspectief van de *gewenste* sociale structuur (= confronteren).

Probleemstelling.

Met de burgerpeiling en de sociale structuurschets is getracht om een beeld van de huidige sociale structuur te verkrijgen. Dit is grotendeels gelukt. Duidelijk is wel geworden dat het beeld niet compleet is. We missen op dit moment essentiële informatie over met name Emmeloord en de diverse woonwijken. Hoe zijn de wijken opgebouwd, de inkomensopbouw, onderlinge contacten/sociale samenhang, tevredenheid over de woonomgeving, positie 1^e, 2^e en 3^e generatie allochtone inwoners, kansen op de arbeidsmarkt, verhuizing tussen wijken, integrale veiligheid, etc. Onderdelen die voor het bepalen van de kaders en het formuleren van toekomstig beleid van essentieel belang zijn. Op korte termijn achten wij het noodzakelijk om op wijkniveau dit inzicht te verkrijgen. Voor toekomstige ontwikkelingen binnen onze gemeente is het van belang dat de basis bekend is. Op een onbekende fundering is het immers slecht bouwen.

Met het oog op de nieuwe raadsperiode 2006-2010 willen wij verder werken aan dit noodzakelijk inzicht. Waar de oorspronkelijke planning uitging van een afronding in het najaar van 2005 daar wordt nu, als gevolg van nieuwe inzichten en aanvullende activiteiten, een doorloop naar 2006 noodzakelijk. Voor het te bereiken eindresultaat is dit essentieel.

Onderbouwing keuze voor het voorgenomen besluit.

De huidige sociale infrastructuur vraagt na een eerste schouw om aanscherping en verdieping. Dit betekent een afronding van de 1^e fase. Daarnaast willen we gelijktijdig werken aan de uitwerking van de 2^e fase. Het bepalen van het perspectief van de

gewenste sociale structuur. Dit in relatie met de Toekomstvisie 2030 die reeds door uw raad is vastgesteld en het nieuw op te stellen provinciale Omgevingsplan. De inrichting van Noordoostpolder leent zich daar bij uitstek voor. Nieuw land biedt kansen voor ontwikkeling. Een doorontwikkeling, waarbij recht wordt gedaan aan de omvang en bestaande verbanden, de behoeften en wensen vanuit de gemeenteraad en samenleving. Met het oog op een groeiende pluriforme samenleving.

Concrete uitwerking:

Fase 1:

- A. Om inzicht te verkrijgen in de *huidige* sociale structuur in Emmeloord zal de medewerker statistiek met behulp van CBS en GBA-gegevens vergelijkingen trekken tussen het voorzieningenniveau in Noordoostpolder in relatie tot gemeenten van vergelijkbare grootte. Verder moet er een objectieve leefbaarheidsanalyse van Emmeloord en specifiek de wijken worden opgesteld (sociale 0-meting en verdiepingsslag op het wijkniveau van Emmeloord). De werkgroep zal een overzicht maken van benodigde noodzakelijke gegevens. Deze gegevens zijn van belang als input voor fase 2.
- B. Een specifiek voor dit doel ontwikkelde burgerpeiling wordt in het dorp Emmeloord uitgevoerd. Hierbij wordt aangesloten bij de systematiek van de 1^e burgerpeiling van bureau Move Research. Dit zodat op onderdelen relaties zijn te leggen. Het doel van deze met name op wijkniveau gerichte peiling is om ervaringen, leefsituaties en gevoelens vanuit onze burgers in Emmeloord concreet op tafel te verkrijgen. Bestaand beleid kan hieraan worden getoetst. Bij de inrichting van toekomstige woonwijken (bv. Emmelhage) maar ook in de dorpen moeten we ons voordeel hiermee doen. Deze burgerpeiling is noodzakelijk aangezien de resultaten van de sociale 0-meting (onderdeel A) geenszins hoeven aan te sluiten bij de gevoelens/ervaringen van onze inwoners in de verschillende wijken.
- C. Gelijktijdig wil ik bekijken of via deze burgerpeiling niet een aanzet kan worden gegeven tot het vormen van een interactief burgerpanel. Dit zodat beleidsvoornemens concreet geformuleerd en helder toegelicht per e-mail enkele keren per jaar aan onze inwoners ter beoordeling kunnen worden voorgelegd. In andere gemeenten zijn hiermee reeds positieve ervaringen opgedaan. Via onze site, advertenties en de Pluspagina kan het deelnemersbestand de komende jaren worden uitgebouwd.
- D. De mogelijkheden van het structureel opzetten en invoeren van reeds bestaande leefbaarheidsmonitoren (dorps/wijkniveau) wordt onderzocht.

Fase 2:

Om inzicht te verkrijgen in de *gewenste* sociale structuur van Noordoostpolder moet de huidige situatie van de gehele gemeente worden gespiegeld aan toekomstige beelden. Wat zijn kansen en risico's voor onze gemeente; wat voor een gemeente zijn we, waar zijn we sterk in en waar willen we naar toe; er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de dorpen, de wijken in Emmeloord en het buitengebied; welke gemeentelijke rol pas daarbij (taakafbakening) en hoe willen wij de relatie met het maatschappelijk middenveld vormgeven. Korte vragen die kunnen leiden tot veel informatie. Van belang is een procesafbakening.

Wij willen fase 2 op onderdelen laten begeleiden door een extern bureau. Zij moeten ervaringsdeskundige zijn op het gebied van het bepalen van de gemeentelijke sociale structuur. De uitkomst van het proces moet zijn een specifiek voor Noordoostpolder passend document. Onderdeel hiervan kunnen ook zijn enkele interactieve sessies met inwoners vanuit onze gemeente. De werkgroep, mogelijk op specifieke dossiers aangevuld met beleidsambtenaren, kunnen deze sessies begeleiden. Met diverse bureau's (H&S Adviseurs, SGBO, KplusV adviseurs, BMC en Arcadis) worden gesprekken

gevoerd. In het voorjaar van 2006 moet een keuze zijn gemaakt. In een concreet projectplan wordt dit ter kennisname aan u voorgelegd, waarna het feitelijke traject van de 2^e fase kan starten. Hieronder staat kort geformuleerd het beoogde tijdspad weergegeven. Doel is om uw college na de start per kwartaal een korte voortgangsrapportage voor te leggen. Deze voortgangsrapportage zal tevens ter kennisname aan de raad (commissie) worden verstrekt.

Tijdspad uitwerking Sociale structuurschets Noordoostpolder 2020

	2005	2006			
	December/Januari	Februari/Maart	April/Juni	Juli/september	Oktober/December
Fase 1	Uitwerken opdracht met Move Research	Verzenden burgerpeiling Emmeloord*	Analyseren gegevens. Eindrapportage gereed.		
	December/Januari	Februari/Maart	April/Juni	Juli/september	Oktober/December
Fase 2	Uitwerking projectopdracht	Selectie extern adviesbureau. Start fase 2.	Contouren in concept gereed	Toetsing contouren bij College, Raad en bevolking	Afronding fase 2 met concreet "actieplan".

* = de burgerpeiling wordt voor verzending besproken met het externe adviesbureau. Dit zodat beide fases elkaar goed aanvullen en onbedoeld geen onderwerpen niet worden besproken. De burgerpeiling Emmeloord moet namelijk tevens input leveren voor de op te stellen sociale structuurschets Noordoostpolder 2020.

Begeleiding:

Om dit proces in te kaderen en te structureren wordt de volgende opzet voorgesteld. De cluster Samenleving wordt trekker van het vervolgproces. Een ambtelijke werkgroep zal de uitwerking van Fase 1 en Fase 2 begeleiden. In deze werkgroep krijgen zitting: Jan Hutten is ambtelijk trekker. Janneke Greveling; Marjo Meijs; Jaap Veeloo; Henk Gijs Jansen en Wim Prins. Ria Mijnheer zal vanuit Communicatie waar mogelijk ondersteuning verlenen. Sander Kastelein is ambtelijk opdrachtgever. Bestuurlijk trekker is burgemeester Ridder van Rappard.

De ambtelijke inzet wordt op dit moment voor 2006 als volgt begroot:

Ambtelijk trekker: 300 uren

Werkgroepmedewerkers: 75 uren.

Financiën/Planning.

Voor het uitwerken van de twee hierboven benoemde fasen zijn, naast het vrijmaken van interne ambtelijke capaciteit, aanvullende middelen noodzakelijk. De kosten van de 1^e fase (burgerpeiling Emmeloord) worden voorsnog geraamd op EUR 15.000,00. De 2^e fase is qua begeleiding intensiever en vergt expliciete deskundigheid. Hiervoor ramen wij een bedrag van EUR 25.000,00. Na de offerring van de 5 hierboven genoemde adviesbureau's worden de exacte kosten hiervan duidelijk. In het uiteindelijke projectvoorstel wordt u hiervan op de hoogte gebracht. Om toch bovenstaande planning te behalen moet reeds nu een krediet beschikbaar worden gesteld. Dekking vindt plaats ten laste van de reserve beleidsplan. In de beleidsplanning 2005-2009 is onder volgnummer 100 voor de jaren 2005 én 2006 in totaal EUR 65.000 gereserveerd voor het maken en uitwerken van een sociale structuurschets.

2006

No. 17806-4

Achterliggende documenten.

Burgerpeiling Noordoostpolder 2005

Sociale Structuurschets Noordoostpolder 2005

Nota Integraal wijk- en dorpsgericht werken.

Het college van burgemeester en wethouders van Noordoostpolder,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder: Burgemeester W.L.F.C. Ridder van Rappard

Steller : J. Hutten, tel: 63 32 66, j.hutten@noordoostpolder.nl

Noordoostpolder 2020: puur land, een energieke gemeente.

Inleiding

'Noordoostpolder 2020: puur land, een energieke gemeente' is de toepasselijke titel van deze nota. Deze nota zet hoofdlijnen uit naar het jaar 2020 en slaat noodzakelijke ankerpunten. Zij komt voort uit de burgerpeiling en de sociale structuurschets Noordoostpolder die beiden in 2005 tot stand zijn gekomen. Deze twee documenten hebben een duidelijk beeld gegeven van het huidige profiel van Noordoostpolder. Voor Emmeloord is aanvullende informatie noodzakelijk. Vanuit de burgers is op dit huidige profiel gereageerd en zijn waarderingen geuit. Aan de hand van ons huidige profiel, de huidige sociale foto, willen we een koers uitzetten naar 2020. Wie zijn we als Noordoostpolder, wat zijn onze sterke en zwakke punten en waar willen we naar toe? Wat voor een gemeente en gemeenschap willen we zijn. In deze nota wordt een spiegel voorgehouden en zijn keuzes ingebouwd. Een aantal ambities die naar aanleiding van de burgerpeiling prioriteit moeten verkrijgen worden geformuleerd waarbij we zaken die op dit moment goed verlopen zeker niet uit het oog verliezen. Onze huidige kracht moet niet in 2020 of later onze zwakte zijn. De burgerpeiling en de sociale structuurschets zijn een eerste katalisator geweest. Nu wordt het tijd voor een verdere uitwerking en actie. Met behoud van het goede werken we verder aan een puur en energiek Noordoostpolder!

Sociale infrastructuur

De sociale infrastructuur is niet alleen afhankelijk van het voorzieningenaanbod, maar juist ook van de sociale relaties van afzonderlijke burgers en van groepen burgers. Voorzieningen zijn dan aanvullend op het zelforganiserend vermogen van burgers en van groepen van burgers. De noodzaak van het 'stapelen van voorzieningen', waarbij er voor ieder nieuw probleem gekeken wordt naar een nieuwe voorziening, is minder aanwezig. Dit neemt niet weg dat het streven erop gericht is dat ieder dorp waar dit qua schaal mogelijk is een voldoende basisaanbod moet hebben van onderwijsvoorzieningen, kinderopvang, (huisartsen)zorg, jeugdvoorzieningen, sport, etc. Dat aanbod moet aansluiten op de sociale diversiteit in de buurt of het dorp. Voor toekomstige ontwikkelingen binnen onze gemeente is het van belang dat de basis op orde is. Op een slechte fundering is het immers slecht bouwen. Een goede stabiele sociale infrastructuur draagt bij aan een veilige en prettige woonomgeving.

Huidige stand van zaken

Noordoostpolder is een gemeente waar het in vele opzichten goed leven is. Er is met hard werken veel bereikt. Tegelijkertijd blijft een doorontwikkeling noodzakelijk en moeten we nadenken over de verdere toekomst van onze gemeente. De Noordoostpolder leent zich bij uitstek voor een doorontwikkeling, wij leven immers op nieuw land. Land dat zich leent voor ambities. Dit is zeker niet een zaak van de gemeente alleen. Dit willen we ook niet! Draagvlak in de samenleving, bij inwoners, verenigingen en instellingen is essentieel voor het behalen van onze doelen. Vele schakels dragen zorg voor een complete keten. Uitgangspunt is dat we waar mogelijk werken vanuit onze huidige identiteit, zwaktes wegwerken en onze potenties bepalen en erop inspelen. De resultaten vanuit de sociale structuurschets en de burgerpeiling die kunnen uitmonden in actiepunten zijn:

- Laag inkomen in vergelijking tot Flevoland en landelijk gemiddelde. Veel inwoners werken binnen de gemeentegrenzen;
- Aanbod van werkgelegenheid voor de hoger opgeleiden wordt gemist. Voor nieuwe bedrijvigheid is ruimte aanwezig op bestaande bedrijventerreinen;
- Weinig kennis over Emmeloord, de diverse wijken en de behoeften/levenswijze van onze inwoners (oa. Gebrek aan kennis over/van onze allochtone inwoners);

- Jeugd rookt en drinkt verhoudingsgewijs meer dan het provinciale gemiddelde. Over het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen voor jongeren is men niet tevreden, over de overige voorzieningen is men wel tevreden;
- Vertrekoverschot jongeren in de leeftijd 15-25 jaar. Vestigingsoverschot in de leeftijd 25-29 jaar.

Waar willen we als gemeente Noordoostpolder in 2020 staan. Welke ontwikkelingen komen op ons af, waardoor worden deze veroorzaakt en welke zijn vanuit de gemeente te beïnvloeden? Maar ook: passen onze ambities bij de financiële draagkracht van onze gemeente. Grootheidswaanzin en irreële ambities willen we voorkomen. Uiteindelijk te stellen doelen moeten (financieel) haalbaar zijn en passen bij de schaal, de omvang en het karakter van dit nieuwe land. Vanuit de eigen identiteit en sterke (omgevings)elementen willen wij dat Noordoostpolder verder uitgroeit naar een aantrekkelijke **woon- en werkgemeente met een betrokken samenleving**. Dit vereist een sterke sociale- en economische (infra)structuur. Hieraan moeten we hard trekken. Ondanks een goede ontsluiting en de aanwezigheid van voldoende bedrijventerreinen blijft de groei van Noordoostpolder achter bij overig Flevoland. Een nieuwe economische impuls is nodig ook voor het behoud van voorzieningen en als tegenwicht voor het afnemende draagvlak van de landbouwsector. Wij willen meer dan nu een gemeente worden die zelfverzekerd is, trots is op zichzelf, waar bewoners en bedrijven zich mee kunnen en willen identificeren. Een gemeente met een positieve en sterke provinciale en landelijke uitstraling, dus met unieke en onderscheidende kenmerken. Met andere woorden: *Noordoostpolder: puur land, een energieke gemeente!*

A) Naar een aantrekkelijke woon- en werkgemeente

Om dit te blijven en te versterken willen we de toekomst met ambitieus tegemoet treden. Op het gebied van ruimtelijke ordening heeft de gemeenteraad in oktober 2002 reeds de 'Toekomstvisie Noordoostpolder 2030' vastgesteld. Een richtinggevend kader voor toekomstige ontwikkelingen. Ruimtelijke kwaliteiten behouden, aandacht voor de dorpen, de toekomst van de landbouw, water en groen, woningbouw voor starters en senioren en economische ontwikkelingen hebben in de toekomstvisie reeds een plek gekregen. De toekomstvisie 2030 gaat niet specifiek in op het welbevinden van burgers en inwoners en laat zodoende de sociale component en onderlinge sociale verbanden buiten beschouwing. Wel schept de Toekomstvisie 2030 randvoorwaarden, een omgeving waarin inwoners zich prettig voelen. In deze nota gaat het nadrukkelijker om het primaire welbevinden van onze inwoners. De directe omgeving speelt hierbij natuurlijk een belangrijke rol. Veel zaken die in de toekomstvisie 2030 zijn uitgewerkt beïnvloeden het woon- en werkplezier van onze burgers. Ze zijn daarbij mede bepalend voor de uitstraling en de karakteristiek van Noordoostpolder.

B) Naar een betrokken samenleving

Een samenleving is voortdurend in beweging. Dit levert veranderingen in positieve, maar ook in negatieve zin op. Meer en meer wordt de samenleving gekleurd door individualisering en consumentisme. Door multiculturalisatie vindt er een verandering in leefstijlen en samenlevingsverbanden plaats. De sociaal-economische verschillen tussen de bewoners nemen toe. In combinatie met de individualisering leidt dit er toe dat het steeds meer schuurt tussen mensen. Het 'prettig samenleven' komt hierdoor steeds meer onder druk te staan. Als gemeentebestuur van Noordoostpolder staan wij, samen met onze partners – bewoners, instellingen en ondernemers – voor de opgave om te reageren op complexe maatschappelijke vraagstukken. Waar mogelijk tijdig en preventief. Wij zien het als onze taak het prettig samenleven van iedereen te bevorderen. Wij kunnen als gemeente hierin het voortouw nemen, maar zijn niet in staat om alleen en op alle terreinen het antwoord te geven op deze opgave. Een betrokken samenleving vraagt naast betrokken bestuurders en betrokken ambtenaren vooral ook om betrokken inwoners. In een betrokken samenleving zijn drie zaken van belang: eigen

2006

No. 17806-7

verantwoordelijkheid, (actieve) participatie en sociale samenhang. Zaken die nauw met elkaar samenhangen.

Ook speelt mee in welke rol de burger de gemeente 'tegenover zich' heeft staan. Een gemeente heeft namelijk meerdere hoedanigheden¹:

Rol gemeente	Verlangde prestatie	Rol burger
Politieke organisatie	Herkenbaar, aanspreekbaar	Kiezer
Dienstverlener	Burgergericht, pro-actief	Klant
Regeltoepasser en handhaver	Consequent, voorspelbaar	Onderdaan
Ontwikkelaar	Visionair, gericht op partnerschap	Partner
Beheerder	Rationeel, flexibel	Gebruiker

In deze nota gaat het hoofdzakelijk om de rol van de gemeente als ontwikkelaar. Dit aangezien we met behulp van de sociale structuurschets en de burgerpeiling het traject om te komen tot Noordoostpolder 2020 willen bepalen. Zodoende wordt direct het belang van samenwerking, het zoeken van partners, duidelijk bij het realiseren van de te stellen doelen.

Identiteit

Noordoostpolder is een relatief jonge gemeente in Flevoland, tevens de jongste provincie van Nederland. Wij ontleen onze identiteit aan:

- Centrale ligging in Nederland;
- Kernkwaliteiten ruimtelijke opzet, groen, bloeiend verenigingsleven;
- Ontwikkelingspotentie;
- De pioniersgeest.

In 2020 moet hier een vijfde punt aan zijn toegevoegd. Zoals hierboven al kort aangegeven: we zijn nieuw land geschapen voor ontwikkelingen. De komende tien jaren willen we hieraan nadrukkelijker werken. De aanwezige pioniersgeest moet ook bij jongere generaties aanwezig blijven. Kansen moeten optimaal en met lef en daadkracht worden opgepakt. Als gemeente moeten wij hiervoor ruimte scheppen, bredere kaders stellen en de markt onze medewerking verlenen. Niet werken vanuit een nee, tenzij mentaliteit maar vanuit een ja, mits benadering. Getoond moet worden dat Noordoostpolder in 2020 regionaal en landelijk bekend staat om het volgende kenmerk:

- Kraamkamer voor nieuwe ontwikkelingen.

De komende jaren staat centraal het bieden van ruimte aan (sociale) diversiteit en (economische) dynamiek. We hebben hierbij gelukkig geen aanzienlijke achterstand in voorzieningen voor onderwijs, zorg en cultuur zoals binnen andere groeigemeenten in Flevoland wel het geval is. Dit geeft ons binnen de provincie de kans om ons hierop scherper te profileren. Noordoostpolder moet (is) aantrekkelijk zijn voor mensen met verschillende leefstijlen, met inkomens van hoog tot laag, voor jongeren en voor mensen vanuit verschillende herkomstlanden. *De sociale samenhang binnen Emmeloord, de dorpen, buurten en wijken is hiervoor cruciaal.* Inwoners moeten zich thuis en vooral een trotse Noordoostpoldenaar voelen. Onze burgers als ambassadeurs van deze jonge gemeente. Problematiek zoals die zich voordoet in gemeenten van vergelijkbare grootte moeten we vóór zijn door te investeren in mensen, voorzieningen en innovatie. Maar ook willen we weten wat er bij onze burgers leeft. Hierbij kunnen we het kenmerkende van Noordoostpolder benutten: de schouders eronder zetten en met ondernemerszin. De toenemende veelkleurigheid moeten we hierbij bewust benutten en we moeten kijken waar verbindingen en kansen liggen.

Leefstijlen

Aanvullend op demografische ontwikkelingen, zoals in de sociale structuurschets weergegeven, en sociaal economische factoren speelt ook de samenstelling van de

¹ J. Hiemstra, Presterende gemeenten, Kluwer 2003.

huidige bevolking in Noordoostpolder een belangrijke rol. Welke leefstijlen zijn binnen gemeenten aanwezig. De leefstijlenmethode hanteert fundamentele waardenoriëntaties van individuen als invalshoek. Deze methodiek verdeelt de leefstijlen grofweg in drie categorieën:

1. *de traditionele leefstijl*: een moralistische, plichtsgetrouwe en op status quo en gezin gerichte bevolkingsgroep, die vasthoudt aan tradities en materiële bezittingen en tegenstander is van sociale en culturele vernieuwingen;
2. *de moderne leefstijl*: de bevolkingsgroep die zich laat kenschetsen met de kernwoorden plezier in het leven, carrièregericht, consumeren, comfort en status;
3. *de postmoderne leefstijl*: de bevolkingsgroep die zich laat kenschetsen met de kernwoorden ontplooiën en beleven, experiment.

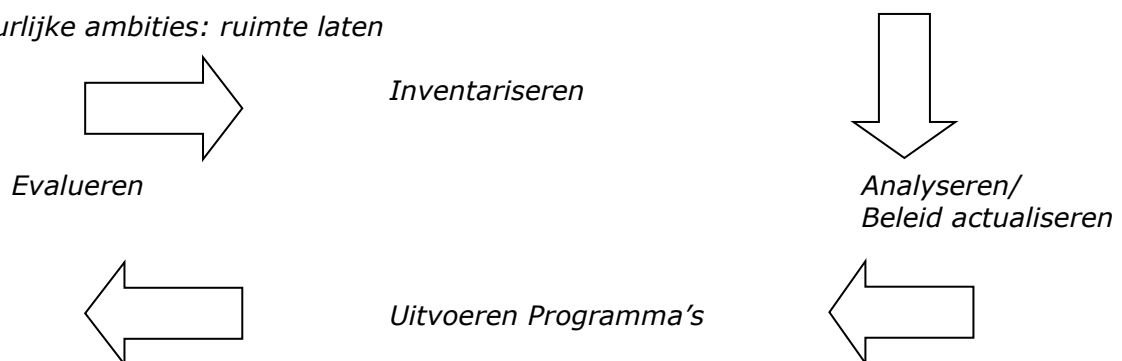
Zonder hiernaar expliciet onderzoek te hebben gedaan kunnen we stellen dat alle drie de categorieën in Noordoostpolder vertegenwoordigd zijn. Gezien de oorsprong en het ontstaan van onze gemeente kunnen de traditionele milieus in relatie tot de overige twee leefstijlen van oorsprong mogelijk meer vertegenwoordigd zijn. Emmeloord kan ten opzichte van de dorpen een grotere mix van leefstijlen laten zien waarbij de moderne en postmoderne milieus meer vertegenwoordigd zijn. Bij de vernieuwingen die we willen doorvoeren zien wij twee richtingen voor beïnvloeding:

1. *Aantrekken van nieuwe leefstijlen*: de gemeente, de dorpen en wijken kunnen aantrekkelijker worden gemaakt voor bepaalde leefstijlen.
2. *Vasthouden van bestaande leefstijlen*: door verstandig beleid willen we Noordoostpolder aantrekkelijk houden en aantrekkelijk blijven voor onze huidige bewoners;

Afgaande op de huidige samenstelling van Noordoostpolder en aansluitend bij de gewenste toekomstige ontwikkelingen en de eerste richting doet zich ook de vraag voor welke leefstijlen niet of in mindere mate moeten worden aangetrokken.

Binnen onze gemeente moet een mix ontstaan van diverse leefstijlen die elkaar onderling aanvullen en versterken en gezamenlijk zorgen voor een puur en energieke gemeente. We moeten bij nieuwe inwoners van buiten onze gemeente inzetten op de moderne en postmoderne milieus. Als Noordoostpolder een levensloopbestendige gemeente wil blijven (worden) dan betekent dat wij moeten voorzien in de toenemende vraag naar voorzieningen en een hoog serviceniveau moeten waarmaken voor de huidige leefstijlen en alle leeftijden.

Bestuurlijke ambities: ruimte laten

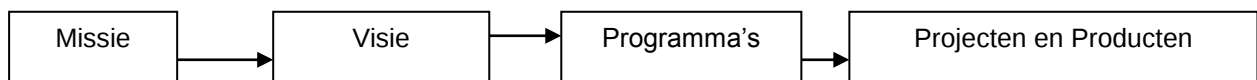

Noordoostpolder is een relatief jonge gemeente. Het opbouwen van een gemeente vraagt om een bepaalde daadkrachtige bestuursstijl die niet zonder meer gelijk is aan het besturen van een bestaande gemeente. Veel beslissingen uit het verleden zijn ingegeven vanuit de ambitie om een sterke en aantrekkelijke gemeente te worden. Op vele fronten is dit geslaagd. Bestaande gemeenschappen kennen een eigen dynamiek waarop anders ingespeeld moet worden. Werken aan een duurzame ontwikkeling met oog voor de huidige en toekomstige generaties van bewoners betekent veel meer voortbouwen op de

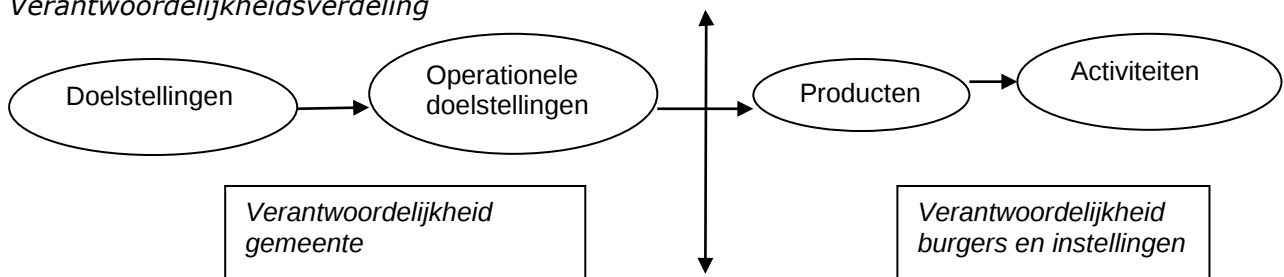
samenleving van nu. Dat betekent dat we de mensen en hun wensen als uitgangspunt (moeten) nemen voor ontwikkelingen.

De maatschappelijke werkelijkheid laat zich niet volledig plannen en derhalve zal het totale planningsproces voor de economische, sociale en ruimtelijke structuur ook hierop moeten worden ingericht. Bovendien kennen wij vele partners: burgers, bedrijven, maatschappelijk middenveld, andere overheden die graag serieus genomen willen worden. Een gemeente is zodoende een organisch geheel dat bestaat uit talloze interacties, terloopse contacten en diverse initiatieven. De in het veld aanwezige dynamiek moet niet in de kiem worden gesmoord door almaar nieuwe gemeentelijke initiatieven en ambities, hoe legitiem deze op zichzelf ook zijn. Een gemeente is gebaat bij ruimte waar initiatieven kunnen bloeien, maar ook verwelken. Dit heeft consequenties voor de bestuursstijl van Noordoostpolder. Dit vraagt om een bestuur dat ruimte voor initiatieven creëert, verschaft en bewaakt. Mogelijk minder snel op de rem trapt. Als bestuur moet je lef hebben om ruimte te geven aan initiatieven van onderop waarbij sprake kan zijn van een zeker risico. Sommige initiatieven zullen ter ziele gaan, waarbij een kiem kan worden gelegd voor nieuwe kansen. Deze bestuursstijl vraagt om leiderschap en prikkels voor degenen die dat nodig hebben. Het vraagt een luisterend oor naar de wensen en initiatieven van de onderstroom en niet alleen naar de geluiden van de meerderheid. Ruimte moet er nadrukkelijk ook zijn voor die groepen die minder gewend zijn zich te roeren en minder snel uit zichzelf participeren. Bij de uitvoering van beleid vraagt het om een houding waar binnen afgesproken kaders taken aan anderen (kunnen) worden overgedragen, dan wel overgelaten. Voor het functioneren en aansturen van de verscheidene instellingen en organisaties heeft dit de nodige consequenties. Met name als deze top-down georganiseerd zijn. Dit vraagt uiteindelijk om zelfstandigheid, zelfontplooiing, visie maar ook een goede (financiële) verantwoording.

Gemeentelijke cyclus: van hoofdlijnen naar concrete actie

Verantwoordelijkheidsverdeling

Dilemma's van de toekomst

De komende jaren moeten we in ons gemeentelijke beleid bewuste keuzes niet uit de weg gaan. Dit zorgt voor keuzes op hoofdlijnen. Een gemeentelijke strategie moet worden ingezet om de te stellen doelen op sociaal economisch terrein te behalen. Hierbij moeten we rekening houden met diverse wijzigingen die binnen nu en 2020 in het beleid en in de maatschappij waarneembaar zijn. Bij de te maken keuzes staan drie principes centraal: continuïteit, zelfstandigheid en diversiteit.

- *Continuïteit*: aansluiten bij de karakteristieke kenmerken van Noordoostpolder (opbouw Emmeloord en dorpenring) en de kernkwaliteiten (o.a. rust en bloeiend verenigingsleven);

- *Zelfstandigheid*: een gemeente die ruimte en kansen biedt (geen belemmering vormt) voor haar inwoners, de werkgelegenheid en de daarbij behorende voorzieningen;
- *Diversiteit*: een aantrekkelijke gemeente om te wonen, werken, winkelen en recreëren en om meer verschillende doelgroepen, zowel bewoners als bedrijven, te kunnen huisvesten.

1. *Voorzieningen: in ieder dorp, clustering of een bundeling in Emmeloord*

Het belang van de dorpen en wijken als basis voor onze bewoners, als de plek waar zij zich veilig voelen en actief kunnen zijn, staat buiten kijf. Tegelijkertijd is duidelijk dat het vanwege de schaal van de kernen en de onderlinge afstand ten opzichte van Emmeloord niet mogelijk is om voorzieningen in alle kernen te handhaven. Dit is ook op dit moment al niet het geval, op onderdelen is voor een clustering gekozen. De sociale activiteiten in de dorpen/wijken vormen de spil van de sociale samenhang in onze gemeente. Waar mogelijk willen we ons richten op het organiseren van voorzieningen per dorp. Een aanpak die aansluit bij de behoefte van inwoners: zij richten zich veelal in eerste instantie op het eigen dorp zo is uit de burgerpeiling gebleken. Onze inwoners hechten aan eigen voorzieningen en organisaties en zetten zich sterk in binnen de eigen gemeenschap. Het verenigingsleven en vrijwilligerswerk zijn binnen onze gemeente dan ook sterk ontwikkeld. Dat is het fundament van de sociale samenhang in Noordoostpolder. Die kwaliteit, gebaseerd op de inzet van inwoners, willen we behouden, ondersteunen en waar mogelijk versterken. Uiteraard heeft deze inzet (financiële) grenzen. Primair gaat het ons om voorzieningen voor de groepen die zijn aangewezen op hun directe woonomgeving: kinderen en senioren. Dit betekent een concentratie op het beleid voor speelvoorzieningen, peuterspeelzalen, kinderopvang, basisonderwijs, verenigingsleven (incl. sport) en de zorg. Wij gaan uit van een basis per dorp/wijk en een aanvulling op gemeentelijk niveau in Emmeloord. Ook kan bij voorzieningen worden gekozen voor dorpsclusters. In al onze dorpen en wijken is een onderlinge betrokkenheid, veel inzet en initiatief van inwoners bij elkaar. Tegelijkertijd is duidelijk dat inwoners, ook in Noordoostpolder, zich anders gaan opstellen. Ze zoeken een deel van hun ontspanning en sociale leven ook op buiten de gemeentegrenzen. Soms ook noodzakelijkerwijs aangezien onze gemeente niet in alle behoeften van onze inwoners voorziet. Ze willen deelnemen aan individuele, commercieel aangeboden sporten en zien af van deelname aan verenigingssport. Het aantal vrijwilligers staat onder druk, omdat meer mensen participeren op de arbeidsmarkt. Veel vrijwilligerswerk wordt zwaarder, ook door al maar toenemende wettelijke eisen die aan voorzieningen worden gesteld. De bestuurlijke opgave is enerzijds de huidige kwaliteit van de lokale samenlevingen te handhaven en te versterken, anderzijds om proactief in te spelen op de nieuwe behoeftes vanuit de samenleving. De (bestuurlijke) opgave voor Noordoostpolder is om waar dit zich voordoet te kiezen. Stoppen we met een voorziening in de dorpen en kiezen we voor samenvoegingen/ schaalvergroting of houden we kleine(re) voorzieningen in stand. Dit kan ook een samenvoeging van voorzieningen binnen een dorp betekenen, bijvoorbeeld het samengaan van kleinere basisscholen of sportverenigingen. Dit betekent ook een samenvoeging van verschillende denominaties of verenigingen. Wat een investering in kwaliteit kan betekenen en (financiële) schaalvoordelen met zich meebrengt die ook elders de inwoners weer ten goede komen. Ook moet bewust worden gekozen welke voorzieningen in Emmeloord moeten blijven of moeten ontstaan.

2. *Jeugd: gerichte investering/aanpassing huidige beleid*

Het percentage jongeren zal de komende jaren binnen onze gemeente afnemen. Het aantal jongeren neemt wel toe. Het leven voor jongeren is complex, de prestatiedruk is de afgelopen jaren fors toegenomen. De welvaartstoename en ook de keuzevrijheid

heeft als negatieve component dat een klein deel van deze jongeren de weg kwijtraken, op jonge leeftijd al een vorm van verslaving oplopen of uitvallen in het onderwijs. Deze jongeren hebben onze zorg blijvend nodig en waar mogelijk zal de gemeente met preventief beleid hierop moeten spelen. Voor de leefbaarheid van de

dorpen is het ook van belang de leeftijdsopbouw zoveel mogelijk in balans te houden. Immers, als te weinig jongeren in de dorpen wonen, komen basisvoorzieningen zoals onderwijs, sport en spel onder druk te staan. De bestuurlijke opgave is om tegen de demografische stroom in maatregelen te nemen die een doorgaande ontgroening vertragen. Juist vanuit het perspectief dat Noordoostpolder nu een gemeente is met relatief veel jongeren, waardoor de dubbele vergrijzing extra vorm gaat krijgen. Daar komt ook bij dat tot 2020 de samenstelling van onze jeugd veelkleuriger zal worden. Dit vraagt ook om kennis van de belevingswereld en om specifieke aandacht van de groep jongeren. Voorzieningen voor jongeren moeten al met al een hoge kwaliteit hebben, veilig zijn en aan de eisen van de tijd blijven voldoen. Een goed voorzieningenaanbod voor kinderen en jongeren leidt tot een leefklimaat waarin ouders en kinderen zich graag vestigen. Dit vereist structurele en gerichte investeringen. Overigens gaat het in dit proces niet alleen om jeugd-, welzijns- of onderwijsbeleid. Het gaat ook om de woonmogelijkheden die de gemeente Noordoostpolder in alle dorpen biedt aan starters op de woningmarkt, aan jonge inwoners met lage inkomens (bv. door scheiding en/of werkloosheid).

3. *Ouderen: behoeften proactief of reactief benaderen.*

Misschien wel de belangrijkste maatschappelijke opgave is om de dubbele vergrijzing die landelijk (dus ook in Noordoostpolder) ontstaat, op te vangen. Er ontstaat een groeiende zorgvraag. Een ontwikkeling die kan leiden tot een vermindering van het sociale draagvlak om die opvang in te blijven vullen. Tegelijkertijd krijgt de gemeente de wettelijke verantwoordelijkheid voor onderdelen van die zorg. Daarmee staat zij voor de opgave om het aanbod in de zorg te vernieuwen. Er moet een sociale structuur zijn waarin inwoners zolang mogelijk hun zelfstandigheid kunnen houden en de regie op hun eigen bestaan behouden. Ook hier staat het begrip samenhang centraal. Het gaat om het ontwikkelen van beleid waar de samenwerking vanuit welzijn, wonen en zorg opnieuw moet worden ingevuld. Op onderdelen (bv. de Wet Maatschappelijke Ondersteuning) betekent dit een aanscherping van onze huidige manier van werken. Er moeten nieuwe partners worden gezocht, de samenwerking moet worden gedefinieerd, burgers moeten nog nadrukkelijker bij beleid en uitvoering worden betrokken. Als gemeente bepalen wij hierbij de koers en vervullen in deze een rol als regisseur en financier.

4. *Woonbeleid: behoudend of creatief*

Binnen Noordoostpolder kunnen we op de huidige voet voortgaan. Vraag is dan of we een aantrekkelijk woon- en werkgemeente blijven. Of stellen we ons als doel om op woongebied een aantrekkelijker woongemeente met een nog grotere woonvariatie, bv. door middel van welstandsvrij bouwen, te worden. De ontwikkelingen van Emmeloord Centrum, Emmelhage en Emmeloord-Kuinderbos geven een noodzakelijke impuls, ook aan het gemeentelijke voorzieningenniveau. Zaken waarmee Noordoostpolder zich op de kaart kan zetten. Ook moet er ruimte en oog zijn voor (toekomstige) inwoners met lage(re) inkomens die door bv. scheiding of werkloosheid een beroep doen op specifieke huisvesting. Welk woonbeleid willen we vanuit Noordoostpolder hieraan toevoegen? Wat vraagt de toekomstige inwoner van de gemeente? Onlangs is door de gemeenteraad meerjarig beleid vastgesteld. Bekeken moet worden of dit aansluit bij de wensen van onze inwoners in de verschillende wijken in Emmeloord en in de tien dorpen.

De provincie streeft naar woningbouw en woonmilieus die tegemoet komen aan de verschillende wensen van de woonconsument in Flevoland. De consumentenvraag

2006

No. 17806-12

wijzigd als gevolg van economische ontwikkelingen, individualisering, toegenomen mobiliteit, de informatisering, vergrijzing, multiculturalisering en de verandering in zorgbehoefte van ouderen, gehandicapten, etc.. Noordoostpolder zal zelf maar ook in samenspraak met bv. Mercatus een kwaliteitsbeeld moeten vaststellen gedurende het hele ontwerp- bouw- en herinrichtingsproces. Zodoende kan een kwaliteitsslag worden gemaakt in de bestaande woningvoorraad en woonomgeving. Hiervoor zijn vernieuwende ideeën en projecten nodig. Dit kan betekenen vernieuwende en onderscheidende architectuur, woonvormen, bundelingen met onderwijs en welzijnsvoorzieningen, etc.. Noordoostpolder moet waar mogelijk een diverser woningaanbod krijgen waardoor de woningen in onze gemeente zich positief onderscheiden van de ons omliggende gemeenten. Ook hier moeten we meer dan nu gaan werken vanuit het ja, mits in plaats van de nee, tenzij benadering. Nieuw land voor nieuwe ontwikkelingen!

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 13 december 2005,
no. 17806-1;

B E S L U I T:

1. in te stemmen met het vervolgproces naar aanleiding van de Sociale Structuurschets;
2. om het tijdsschema te behalen voor de uitwerking van fase 1 en 2 een bedrag van EUR 40.000 ter beschikking te stellen;
3. de 14^e wijziging van de programmabegroting 2006 vast te stellen;
4. begin 2006 voor de 2^e fase een geconcretiseerd projectplan voor te leggen.

Aldus besloten in de openbare vergadering
Van 26 januari 2006.

De griffier, de voorzitter,

De raad van de gemeente Noordoostpolder besluit:

de programmabegroting voor het dienstjaar 2006 te wijzigen zoals hierna is aangegeven.

14e wijziging van de programmabegroting 2006.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 26 januari 2006.

De griffier, de voorzitter,

Ter kennisneming ingezonden

op

aan gedeputeerde staten van

Flevoland te Lelystad.

GEMEENTE NOORDOOSTPOLDER

2006

No. 17806-15

PROGRAMMA		VERHOGING	VERLAGING	NIEUWE RAMING	
Nr.	Omschrijving				
	In deze begrotingswijziging zijn de financiële consequenties verwerkt voortvloeiende uit het raadsvoorstel inzake vervolgproces Sociale Structuurschets.				
	<u>LASTEN</u>				
7	Welzijn	40.000		3.991.065	
		40.000	0		
	Mutaties reserves				
	TOTAAL	40.000	0		
	<u>BATEN</u>				
		0	0		
	Mutaties reserves	40.000			
	TOTAAL	40.000	0		